TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ	YASAMA YILI
24	2

(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

29 Mart 2012 Perşembe

(10/108, 155, 156, 157, 158, 159, 160) ESAS NO'LU BİLGİ TOPLUMU OLMA YOLUNDA BİLİŞİM SEKTÖRÜNDEKİ GELİŞMELER İLE İNTERNET KULLANIMININ BAŞTA ÇOCUKLAR, GENÇLER VE AİLE YAPISI ÜZERİNDE OLMAK ÜZERE SOSYAL ETKİLERİNİN ARAŞTIRILMASI AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

29 Mart 2012 Perşembe

----0----

K O N U

İ Ç İ N D E K İ L E R

Açılma Saati: 13.14
Kapanma Saati: 14.20

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.14

BAŞKAN : Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Yıldırım M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş)

SÖZCÜ : İlhan YERLİKAYA (Konya)

KÂTİP: Erdal AKSÜNGER (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Bilişim ve İnternet Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, değerli uzmanlarımız, çok değerli Sayıştay Bilgi İşlem Grup Başkanlığımızın yetkilileri ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Komisyonumuz Sayıştay'ı dinleyecek. Sayıştay Bilgi Grup Başkanlığının bilişim sistemleri denetimi ve bilişim uygulama kontrolü konulu sunumunu dinleyeceğiz.

Bildiğiniz gibi, komisyonumuz bilişim ve İnternet alanındaki çok değişik alanlara yoğunlaşıyor ve o konularla ilgili dinlemeler yapıyor şu aşamada. Umuyorum, bugün de Sayıştay'ımızdan çok değerli bilgileri edineceğiz. Sunumdan sonra değerli komisyon üyelerimiz yine konuya bundan önceki oturumlarda olduğu gibi çok değerli katkılarda, önerilerde bulunacak, sorularla konuyu açacak. Umuyorum, Türkiye'nin bilişim alanındaki gelişimine katkı sağlayacak bir oturum olur.

Bu duygularla, ben değerli konuklarımızı takdim etmek istiyorum.

Bölüm Başkanı Sayın Ali Özek, Bilgi İşlem Grup Başkanı Sayın Mehmet Yasak, bir de Uzman Denetçi Sayın Davut Özkul Arkadaşımız var.

Ne kadar sunum yapacaksınız? Kim yapacak sunumu Ali Bey?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, müsaadeniz olursa, on dakika kadar bilgi notunu takdim edeceğiz, daha sonra değerlendirmeler, öneriler ve sorular çerçevesinde katkı sağlamaya çalışacağız.

BAŞKAN – O zaman, mikrofon sizde.

Buyurun efendim.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Öncelikle, Sayın Başkanım ve sayın milletvekillerim; şahsım ve kurumum adına heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kamu bilişim sistemleri ve Sayıştay denetimi ilişkisi açısından hazırlamış olduğumuz bir bilgi notu var, sayın milletvekillerimize de takdim ettik. Ben o bilgi notundan kısa pasajlar özetleyeceğim. Daha sonra, bilgi gerektikçe, soru geldikçe onları elimizden geldiği kadar yanıtlamaya ve katkı sağlamaya çalışacağız. Tabii bu manada sayın vekillerimizin ve sizlerin de katkısı olursa bu katkılar da bizim için, Sayıştay için elbette değer taşıyacaktır.

Sayıştay ve bilişim sistemleri ilişkisi aslında tabii ilk bakışta özellikle dıştan bakanlar için biraz yadırgayıcı olabilir ama Sayıştay'ın da, diğer tüm kamu kurumlarının olduğu gibi bizim de bilişim sistemleriyle ilişkili birçok ihtiyaçlarımız, bağlantılarımız var.

Bilindiği üzere, Sayıştay anayasal bir denetim kurumu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapmaktadır. Bu manada Kamu Mali Yönetimi ve Kontrolü Hakkında 5018 sayılı Kanun ve Sayıştay'ın kuruluşu kanunu olan 6085 sayılı Kanun'da Sayıştay'ın dış denetim görevleri ve Sayıştay'ın kuruluşuyla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılmıştır. Dolayısıyla bizim temel faaliyet alanlarımız 5018 sayılı Kanun ve 6085 sayılı Kanun'la çerçevelendirilmiş bulunmaktadır.

Kamu mali yönetim ve kontrolü, temelde mali bilgilere ilişkin muhasebe, raporlama ve yönetim bilgi sistemleri ile bu işlem ve süreçlerle ilgilidir. Bütçe uygulaması, performans esaslı olduğundan bütün kurumsal iş süreçleri ve bu süreçlerden sağlanan bilgi ve raporların dayandığı sistemlerle doğrudan ilişkilidir. Bu bağlamda, Sayıştay' ın çalışma alanı da mali ve performans bilgisi üreten işlem süreç ve sistemler olmaktadır. Dolayısıyla bu işlem, süreç ve sistemlerden üretilen bilgilerin, raporların sağlıklı ve güvenilir olması da Sayıştay denetiminin sonuçları itibarıyla sağlıklı, güvenilir olması açısından önem taşımaktadır. Dolayısıyla Sayıştay denetlemiş olduğu kurumların bilişim sistemlerinden üretilen bilgilerin, muhasebe bilgilerinin ve raporların temelde gerçekçi olup olmadığı, eksiklik olup olmadığı konusuna büyük önem vermekte ve özellikle son dönemlerde denetleme kurumlarının bilişim sistemleri konusundaki yeterliliğini denetlemekte, bu konuda zafiyetler olup olmadığına bakmakta, varsa zafiyetler bu zafiyetlerin ortaya çıkartılması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi konusunda Sayıştay raporlar üretmeye başlamıştır. Bu konu da bizim için şu an yeni gelişmeye başlayan bir alandır.

Elbette diğer tüm kamu kurumları gibi Sayıştayda da bilişim sistemlerinin kullanımı ve yönetimi önem arz etmektedir. Faaliyet alanının hızla bilgisayarlaşması ve bilgi sistemlerine dayalı çalışma ortamının kendine özgü kural ve standartlarda olması gerekliliği, Sayıştay'ın da teknoloji kullanımını risk değerlendirmesi ve stratejik planlama anlayışıyla yapılandırılmasını gerektirmiştir. Genel kabul görmüş standartlar ve iyi uygulama örnekleri Sayıştay'ın teknoloji kullanımını geliştirmesine ve uygun bir teknoloji yönetimi yapılandırmasına rehberlik etmektedir. Özellikle 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 2011 yılında yasalaşmasından bu yana, yeniden yapılanma sürecinde bilgi işlem altyapısının güçlendirilmesi konusunda, yenilenmesi konusunda ciddi bir planlama ve yatırım çalışmaları başlamıştır. Şu anda o yatırım çalışmalarının 2012 yılında hedeflenen şekilde sonuçlanmasını beklemekteyiz.

Sayıştay'ın denetim faaliyetlerinde bilgisayar teknolojisinin kullanımı da büyük önem arz etmekte, az önce arz ettiğim gibi, denetlenen kurumların kullanmış olduğu bilişim sistemlerinin, bilgi sistemlerinin yeterliliği ve gerçeği yansıtıp yansıtmadığı konusundaki hususlar denetim faaliyetlerimizin o alana yönlendirilmesini gerektirmiştir. Sayıştay denetim faaliyetlerinde bilgisayar teknolojisi kullanımını geliştirmek bu manada bizim için büyük önem arz etmiştir. Bu maksatla şu anda TÜBİTAK BİLGEM iş birliğiyle yürütülen bir proje bulunmaktadır. Yaklaşık bir buçuk yıldır yürütülmekte ve 2012 yılının mart ayında sonuçlanması planlanmaktadır. Yürütülen bu projeyle Sayıştay denetim faaliyetlerinin bilgisayar destekli olarak yürütülmesi amaçlanmaktadır. Yani şu anda manuel ortamda klasik usullerle yürütülen denetim analiz çalışmaları, verilerin analiz edilmesi çalışmaları bu proje tamamlandığında inşallah daha kısa sürede, daha etkin ve daha doğru bir şekilde denetçiler tarafından bilgisayar ortamında verilerin analiz edilmesiyle ve sonuçlandırılmasıyla yürütülecektir. Bunun çalışma takvimi tahminen 2013 yılı mart ayında sonuçlanacaktır.

Yine, Sayıştay'ın bilişim sistemleriyle ilgili bir başka değerlendirilebilecek husus, denetim konusu olarak az önce arz ettiğim bilişim sistemleri hususu. Bunu da bazı alt başlıklar hâlinde inceleyeceğiz. Sayıştay denetiminde bilişim sistemleri ilişkisinin daha önemli olan boyutu, denetim kapsamındaki idarelerde bilgi işlem ortamına ilişkin değerlendirmeleri ve bilgi işlem faaliyetlerinin denetimi konusu edilebilmektedir.

Bunları birkaç başlık altında değerlendirecek olursak;

Gider denetimi konusu olarak bilişim sistemleri; teknoloji edinilmesi, satın alınma işlemleri ve süreçlerine uygunluk denetimi, malum, Sayıştay'ın klasik denetim faaliyetleri arasındadır. Diğer mal ve hizmet alımlarında olduğu gibi, bilişim sistemlerinde yapılan yatırım faaliyetleri veya satın alma süreçleri de Sayıştay'ın klasik, öteden beri süregelen denetim faaliyetleri veya kapsamına girmektedir. Burada elbette en büyük denetim argümanımız hukuka uygunluk kriteridir.

Bilişim sistemlerinin denetimiyle ilgili bir başka husus: Performans denetimi konusu olarak bilişim sistemlerimizi gündemimize aldık Türkiye'de. Bununla ilgili iki örneği arz edebiliriz Sayın Başkanım. Birincisi, 2003 yılında Hükûmetimiz tarafından uygulamaya konulan e-Dönüşüm Türkiye Projesi. Malumunuz DPT'nin koordinasyonunda başlatılmış bir projeydi, büyük bir projeydi. Bununla ilgili faaliyetleri performans denetimi çalışmasıyla denetim kapsamına alındı. 2010 yılında yayımlanan rapor Türkiye Büyük Millet Meclisine de takdim edildi.

Bu konuda neler yapıldı? Performans denetimi, malumunuz, klasik uygunluk denetiminden farklı olarak kamu kurumlarının kamu kaynaklarını kullanma konusundaki verimliliğini, etkinliğini denetleyen bir mekanizmadır. Dolayısıyla, denetim sonucunda kişisel sorumluluk, mali sorumluluk ortaya çıkarmaz. Sadece süreçlerdeki aksayan, kamu kaynaklarının kullanımındaki süreçlerdeki aksayan eksik yönleri tamamlamaya yönelik öneriler getiren bir performans denetimi sistemidir. Dolayısıyla, bu sistem sonucunda, çalışmalar sonucunda ortaya çıkan raporumuz 24/07/2006 tarihli Genel Kurul kararımızla Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Tabii 2006 yılından bu yana projenin gelişiminde çeşitli değişiklikler olmuştur.

BAŞKAN – Tarihi ne zaman?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, 2006 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisine takdim edildi. Arzu edilirse rapordan örnek getirdik, sayın milletvekillerimize de takdim edebiliriz.

Tabii, gelişen süreçte proje şu an çok farklı boyutlara gelmiş olabilir. 2006'dan bu yana bir izleme faaliyetimiz olmadı bu konuda. Raporun muhtemelen Sayın Komisyonumuzun üyelerinin ilgisini çekebilecek bazı başlıkları olabilir. Bunlar eğer arzu edilirse Komisyon üyelerimize takdim edebilecek durumdayız Sayın Başkanım.

Yine, bununla bağlantılı olarak aynı yıl, 2006 yılında kamu İnternet siteleri üzerinde denetim faaliyetleri yapıldı. Yine, performans denetim metodolojisiyle geliştirilen bir çalışma oldu. Onda da, örnek seçilen 32 ya da 33 tane kamu İnternet sitesi çeşitli kriterler altında değerlendirilerek etkinliği, verimliliği, kullanım seviyeleri değerlendirilmiş ve sonuçları bir rapor hâlinde yine Türkiye Büyük Millet Meclisine 2006 yılında rapor hâlinde sunulmuştur. Elimizde basılı hâlde bu raporumuz çok fazla yok. Elektronik olarak takdim etmemiz mümkündür. O konuyu da takdirlerinize arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Raporunuzun nasıl makes bulduğunu filan takip etmediniz mi Sayın Başkanım.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, tevafuk odur ki, ben her iki denetim çalışması ekibinde yer alan bir denetçiydim. O sıralarda performans denetimi ekibinde yer alıyordum. Şu anda bölüm başkanı olarak idarecilik yapıyoruz ama o dönemlerde denetçiyken her iki raporun da değerlendirilmesinde bulundum. Malumunuz, biz raporlarımızı Türkiye Büyük Millet Meclisine sunduktan sonra bu raporların Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir komisyonda görüşüldükten sonra ilgili komisyon talimatları doğrultusunda denetlenen kamu kurumlarına belli bir takvim ve gerekiyorsa belli bir bütçeyle önerilerin gerçekleştirilmesi için belli bir süreç verilmesi lazım. Maalesef bu süreçler Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'ndeki bazı eksiklikler nedeniyle henüz tam oturmadığından raporlarımızın ilgili komisyonlarda görüşülme fırsatı olmadı Sayın Başkanım. Görüşülmediği, sonuçlanmadığı için… Bu manada bizim raporlarımızın sonuçlanabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisindeki ilgili komisyonlarda görüşülerek oradan bir talimatlandırma çıkması lazım. Bu talimat gerek denetlenen kurumlara gerekse Sayıştaya verilir. Nedir? Sayıştay "Bu konuyla ilgili izleme faaliyetini yerine getiriniz." der. Biz de o görev çerçevesinde izleme faaliyetini yerine getiririz. Ancak, önerilerimiz şu anda Millet Meclisine iletilmekle kaldı. Dolayısıyla, önerilerimiz Mecliste görüşülmedi, okey denilmediği için biz de izleme faaliyetini maalesef yapamadık. Umarız ki bu vesileyle bu konu da gündeme gelmiş oldu. Sayın Başkanım, inşallah…

BAŞKAN – Siz raporunuzu verin de biz takipçisi olalım. Yani ne olmuş ne bitmiş, biz takip edelim.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – İnşallah bizim Sayıştay raporlarının, diğer konularla ilgili raporların Türkiye Büyük Millet Meclisinde ilgili komisyonlarda görüşülmesi süreci, mekanizması hayata geçirilir Başkanım. Bu vesileyle de bunu iletmiş olalım.

BAŞKAN – İki raporun da elektronik çıktısını istiyoruz. Yani onu alalım biz şey yapalım.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Hay hay Başkanım, tamam, sekreteryaya biz iletelim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Estağfurullah.

Başkanım, bu konuyla ilgili bir üçüncü başlığımız denetim alanıyla ilgili. Mali bilgilerin güvenilirliğine ilişkin denetim görüşü, aslında bilişim sistemleri bizim için önem arz etmektedir. Girişte özetle bahsettim, denetim alanındaki mali bilgi ve raporlamalar bunların gerçekliliği bizim için çok önemli. Çünkü biz bütün denetimlerimizi mali bilgiler üzerinden gerçekleştiriyoruz. Yanlış veri üzerinde yapacağımız denetimlerde sonuçları itibarıyla yanlış raporlar üretecektir. Bu manada, denetlenen kurumların mali bilgi ve rapor üreten bilişim sistemlerinin denetlenmesi bizim açımızdan büyük önem arz etmektedir. Bu manada, Sayıştay'ın 6085 sayılı Kanun –kuruluş kanunumuz 2011 yılında yenilendi malumunuz- çıktıktan sonra hazırlamış olduğumuz Düzenlik Denetimi Rehberi'nin bir bölümü "Bilişim sistemlerinin değerlendirilmesi" başlığını taşıyor. Dolayısıyla, bir denetçi düzenlik denetimi çalışması kapsamında bir kamu kurumuna gittiğinde denetleyeceği konulardan bir tanesi de bilişim sistemlerinin incelemesi olacak Başkanım. Normal, klasik evrak incelemesi dışında mutlaka kurumun bilişim sistemlerini de incelemek durumunda kalacak. Oradan alacağı raporlar ve öneriler elbette hem Sayıştay hem de denetleme kurumu açısından fayda sağlayacaktır. Orada bazı

soru setleri ve kontrol testleri oluşturuldu. Bunlar uluslararası çeşitli bilgi güvenliği standartları ve bilişim standartları çerçevesinde oluşturulan standartlardır.

Bir başka husus da, idare faaliyet sonuçlarına etkisi açısından bilişim sistemlerinin incelenmesi Sayıştay açısından önem arz etmektedir. Denetlenen idare faaliyet sonuçlarının bütçe uygulaması ve performans açısından değerlendirilmesi iş süreçlerinden elde edilen performans temelli bilgi ve mali sistemlerden ve yönetim bilgi üreten sistemlerden elde edilecek bilgiye dayalı değerlendirmelerdir. Bu çalışma idarenin performans bilgisini elde etmesine ve faaliyet raporlamasına katkı sağlayan yönetim bilgi sistemleri gibi bilgi üreten sistemlerin doğruluk, tutarlılık, bütünlük, güvenlik gibi kriterlere uygunluğunun değerlendirilmesini gerektirmektedir. Malumunuz, 5018 sayılı Kanun'la Sayıştay'a idarelerin faaliyet raporlarını inceleme ve bunların sonuçlarını Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlandırma görevleri takdim edilmiştir. Bu görevlerimizi biz idame ettirirken, az önce arz ettiğim bilişim sistemlerinin incelenmesi konusu da bu açıdan bizim için önem arz etmektedir.

Bu dört ana başlık altında arz etmeye çalıştığım bilişim sistemi incelemeleri ve değerlendirmeleri Sayıştay için büyük önem arz etmekle beraber, diğer ülke sayıştaylarının da bu konuya ilişkin çalışmaları var Sayın Başkanım. Uluslararası Sayıştaylar Örgütü olan INTOSAI sayıştayların bilişim teknolojileri ortamında çalışmalarının gereği ve önemini vurgulamaktadır. INTOSAI'nin yayımlamış olduğu çeşitli denetim rehberlerinde ve standartlarda çeşitli tavsiyelerde bulunulmakta, üye ülke sayıştaylarının belirtilen rehberlerdeki çalışma standartlarına uyulması ve bilişim sistemleriyle ilgili denetim faaliyetlerinin geliştirilmesi tavsiye edilmektedir. Bu konuyla ilgili çok sayıda standart rehber çalışması var. Henüz onlar geliştirme çalışması aşamalarında. Bu konuyla ilgili olarak da Türk Sayıştay'ının ileride uluslararası çalışmalara katkısı bulunacağını umut ediyoruz. Buna ilişkin girişimlerimiz var.

Sayıştay'ın bilişim sistemlerinin denetimi konusunda birkaç örnek faaliyet arz etmek istersek, geçtiğimiz yıllarda, 2002 yılında, belki de ilk uygulaması diyebileceğimiz Hazine Müsteşarlığının bilişim sistemlerinin denetimi konusunda çok ciddi bir çalışma yapıldı Sayın Başkanım. Bu çalışma Ekim 2003 tarihinde tamamlandı. Hazine Bilişim Sistemleri Denetim Raporu olarak çıktı. Sayıştay Genel Kurulunun 2003 tarihinde almış olduğu kararla 2002 yılı Genel Uygunluk Bildirimi'yle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuldu.

İkincisi: İngiltere Sayıştayıyla gerçekleştirilen Sayıştay Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi Eşleştirme Projesi uygulamasına bir örnek verebiliriz. Bu projenin kapsamında 2005 ve 2007 yıllarında çeşitli pilot denetim çalışmaları yapıldı. Bazı üniversitelerde, hastanelerde bilişim sistemlerinin denetlenmesi, örneğin Keçiören Belediyesinde, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesinde, Gazi Üniversitesi Hastanesinde bilişim sistemlerinin denetimi çalışmaları yapıldı.

Konuşmamın başında da arz ettiğim gibi, bilişim sistemlerinin denetimi konusu Sayıştay için yeni bir alan, aslında tüm dünya sayıştayları arasında yeni bir alan. Bilişim teknolojilerinin gelişmesiyle beraber dünya sayıştayları da buna yavaş yavaş kendisini uydurmaya çalışarak, bu alandaki mekanizmaları kullanmaya çalışarak denetimin zenginleşmesini sağlamaya çalışmaktadır. Bu manada, yine bilişim sistemlerinin denetimi konusunda temel düzey bilişim sistemleri denetimi eğitimi denetçilere verildi. Sayıştay Başkanlığı ile Türkiye

Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu arasında bilişim sistemlerinin denetimi konusunda iş birliği çalışmaları yapıldı. Bunun da çok sayıda örnekleri oldu.

Sayın Başkanım, şu an arz edeceklerim bu kadar, umarım faydalı olmuştur, katkı sağlamıştır. Sayın vekillerimizin soruları, katkıları ve değerlendirmeleri olursa elimizden geldiği kadar bilgi arz etmeye çalışırız.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Arkadaşlarım mutlaka söz isteyeceklerdir. Bir iki tane benim merak ettiğim konu var, onları aktarıp daha sonra arkadaşlarıma söz vereceğim.

Şimdi, Sayıştay anayasal bir kurum ve Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapıyor. 5018 sayılı Yasa çerçevesinde de o dış denetim görevini üzerine almış bir kurumsal yapı. Tabii o denetimi yaparken mutlaka bazı enstrümanlara ihtiyaç duyuyor, onların içinde bilişim alanındaki birtakım enstrümanlar da önemli hususlardan birisi. Bu anlamda, siz herhâlde uluslararası standartlara da şey yapıyorsunuz, onlara uygun şekilde bir denetim yapıyorsunuz.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Sayıştay'ın elinde kamu kurumlarını, özellikle kamu kurumundaki bilişim sistemiyle ilgili -reyting demeyelim ama- bir derecelendirme, yani şu kurumun bilişim sistemi yaptığı hizmetlerin uygun bir şekilde sunulmasına imkân sağlar veya sağlamaz şeklinde bir şeyiniz var mı, bir çalışmanız var mı? Bu çok önemli bir şey çünkü artık bilişim sistemini kurmayan kurumların âdeta o faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde yürütmesi mümkün değil. Belki bilişim sistemi kurmak bir ekstra maliyet getiriyor gibi başlangıçta ama o sistemi kurmayan kurumlar o maliyeti katbekat daha fazla ileride ödeyebiliyor, bu anlamda kurumsal bir şeyiniz var mı? Yani, kamu kurumlarının bilişim sistemleri açısından bir derecelendirilmesi veyahut da uygunluk kriterlerine uygun bir sıralaması var mı? Bir bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de mesela yazılım stratejisi kurmak gerekir diye dün TOBB Bilgisayar Yazılımı Meclisi üyeleri arkadaşlar bunu söyledi, mesela siz de buna inanıyor musunuz? Yani, bu ülkenin bir yazılım stratejisine uygun, ülkenin şartlarına uygun bir yazılım stratejisi ve kurumların da buna uygun örgütlenmesi gerekir diyor musunuz Sayıştay olarak?

Benim giriş suallerim bundan ibaret, daha sonra arkadaşlarım detaylı soracaktır. Onları cevaplandırın, sonra arkadaşlara söz vereceğim.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Peki, Başkanım.

Öncelikle birinci sorunuzdan itibaren başlamak istiyorum. Şimdi, az önce arz ettiğim gibi 2011 yılında çıkan yeni Sayıştay Kanunu'yla beraber "Düzenlilik Denetim Rehberi" çalışması uluslararası standartlar çerçevesinde hazırlandı. Her ne kadar 2002 yılından bu yana çeşitli pilot çalışmalarla yapılmakta olan bilişim sistemleri denetimi, bu rehber kapsamında bundan sonra artık daha metodolojik hâle gelecek.

Bu rehberin ekinde yer alan ilgili bölümde çeşitli tablolar yer almakta Sayın Başkanım. Bu tablolar denetleme kurumları bazında doldurulduktan sonra, ancak bu sizin vurguladığınız sağlıklı bilgilere ulaşabilecek durumdayız ama şu an için Sayıştay veri kütüphanesinde denetlenen kurumların bilişim altyapısıyla ilgili maalesef sağlıklı bir bilgi yok. Buna ulaşabilmemiz için ancak arz ettiğim Düzenlilik Denetim Rehberi hayata

geçtikten sonra, uygulamaya geçtikten sonra denetlenen kurumlar bazında o tablolar doldurulduktan sonra sağlıklı, sıhhatli bir bilgi altyapısına ulaşmamız mümkün olabilir.

BAŞKAN – Bu 5018'de değişiklik falan öneriyor musunuz bu şeyle ilgili? Yani, bu anlamda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda bir değişiklik öneriyor musunuz, yani böyle bir öneriniz var mı?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, şu an bu konuyla ilgili net bir şey söylemeyeyim ama arkadaşlarımızın… Başkanım, şu an bu denetim rapor rehberinin sonuçlarını henüz tam alamadık. 2011 yılında yürürlüğe girdi, 2012 yılının mayıs ayından itibaren bu rehberin güncellenmesi ve sonuçlarının alınması çalışmaları olacak. O mayıs ayından itibaren yapacağımız çalışmalarda gerek Sayıştay'ın birincil ve ikincil mevzuatı gerekse diğer mevzuatta değişiklik yapılması gerekip gerekmediği konusunda ciddi çalışmalarımız olacak. Ancak şu an için bu sorunuza cevap vermemiz erken Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Akar, buyurun lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, bir avantajım var burada, kurulda, hem sektörü biliyorum diyorum hem de KİT Komisyonu üyesiyim. KİT Komisyonu üyesi olduğum için de 2009 ve 2010 yıllarını inceliyoruz ve 2009-2010 yıllarında Sayıştay raporlarına baktığımızda IT, yani information teknoloji bilgi bilişim sistemleriyle ilgili bir denetime rastlamıyoruz ama bazı öneriler var, çok ufakta olsa bir EIP sisteminin kullanılması gerektiği konusunda öneriler gelmektedir ama Devlet Denetleme Kurulu kaldırıldıktan sonra, Yüksek Denetleme Kurulu kaldırıldıktan sonra bütün yetkileri de Sayıştaya devredildikten sonra -öyle diyelim- Sayıştay'ın da bu görevi üstlenmesi gerekiyor.

Hemen sorulması gereken soru şu: Bu görevi üstlendikten sonra Sayıştaya kaç tane denetçi olmak üzere IT elemanı alınmıştır? Yani, bence Sayıştay'ın klasik denetçileri, denetleyen denetçileri dışında bilgi sistemlerini denetleyecek IT elemanlarına ihtiyaç olduğunu, denetçi IT elemanlarına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum çünkü normal bir Sayıştay denetmeninin bir sistem odasında bir back up sistemini, bir güvenlik sistemini denetlemesi mümkün değildir. Yani, ben şimdiye kadar Sayıştay raporlarının hiçbirinde -Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarını da örnek vererek söyleyeyim- gittiğimde, raporu da okuduğumda işte, biz gittik, sistem odasını bilgi güvenliği anlamında denetledik, oranın yangı söndürme sistemleri, back up sistemleri, UPS dediğimiz kaynak elektrik sistemlerinin olduğunu veya olmadığı tespiti konusunda hiçbir şeye rastlamadım şimdiye kadar.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Doğrudur.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani, Sayıştay henüz bu işe el atmamış benim okuduğum raporlardan gördüğüm kadarıyla.

BAŞKAN – Yalnız, terminolojimizi Türkçe kullanıyoruz Sayın Akar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Pardon, kaçırdık galiba yine.

Benim buradaki önerim şu olacak: Sayıştay'ın acilen personel takviyesi, yani bu konuyla ilintili personel takviyesi çok önemli bir konu çünkü bir de başka bir dert var, yani sürekli konuşuyoruz, tuttuğumuz verileri -öyle anlatayım, nasıl anlatayım bilmiyorum ama- topladığımız yerin çok güvenilir olması lazım.

Bunlara disk diyoruz, disk alanlarının, bunların back up'ların, yani bir yerde depolanmasının -tabii biraz zor oluyor böyle konuşmak- çok güvenli bir şekilde yapılması lazım. Hatta büyük şirketler, özel şirketler sadece bulundukları lokasyonda yapmıyorlar bunları. Bakın, örneğin yeri İzmit olan, Kocaeli olan bir şirket back up sistemini kendi içerisinde tuttuğu gibi başka bir ilde de tutuyor. Niçin? Deprem riski karşı tutuyor. Niçin? Yangın riskine karşı tutuyor. Bütün bunlar var, attığı, çok fazla bilgi gerektiren, bir de konuyu iyi bilmesi gereken... Şimdi, ben küçümsemek için söylemiyorum, sakın yanlış anlaşılmasın, çok iyi denetçi arkadaşlarımız, satın almaları çok iyi denetliyorlar.

Bir örnek daha vermek istiyorum, çok da uzatmadan söyleyeyim, yine bir alım. Çok uzun zamandır TCDD'de, benim öğrencilik yıllarımda, Ankara'dayken, "elektronik bilet" derdik, ilk bilgisayardan bilet basan kurumdu, yani bütün kurumların önünde gidiyordu ama o denetlemede de söyledim, TCDD şu anda kamu kuruluşları arasında en geriye düşmüş, bilgi sistemleri konusunda en geride. "Niye böyle oldu?" dedim Genel Müdüre. Ben çok ümitliydim, TCDD'nin bilgi sistemlerini, ElP programlarının, stok kontrol programlarının bugün çok kullanışlı ve ileri düzeyde olması gerektiğini düşünüyordum ve şu anda TCDD'de başka illerdeki bulunduğu depolardaki stokları bilgisayar sistemi üzerinden kontrol edemiyor. Birkaç defa ihale yapmış, ihaleleri belli şirketlere vermiş, büyük paralar harcanmış ama henüz oturtamamış, yeni yeni geçmeye başladılar şimdi, herhâlde 2012 denetiminde bu iş oldu diyecekler bize. Baktığımda, bunun, bu sistemin bir maddi karşılığı var, hem yazılım hem donanım karşılığı var, Sayıştay da neye göre karşılaştırıyor bunu? Sadece katılan firmaların verdikleri ücretleri veya verdikleri tekliflere göre karşılaştırıyor; bunun şeyinin maksimumunun üzerinde veya altında olduğunu karşılaştıramıyor çünkü niye, böyle bir görevi de yok aslında tekliflerde ama sistemi de çok iyi bilmesi lazım, sektörü de çok iyi bilmesi lazım.

Onun için benim birinci önerim, çok hızlı bir şekilde Sayıştay'ın bu konuda kendini yapılandırması. Sadece IT'ci olması yetmiyor tabii vatandaşın, bir denetim tarafının da nasıl yapıldığını bilmesi lazım, orada yetişecek tabii, her iki tarafta değil.

BAŞKAN – Yani, Sayıştay'ın birazcık mihmandarlık yapması, hatta zorlayıcı olması gerekiyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani, bu konuda teklif getirmesi lazım Sayıştay'ın bu eksikliği görüp. Gerçekten yok Sayıştay'ın kitaplarında. Onlarca kitap geliyor ve ben daha şimdiye kadar IT denetimi, gerçek anlamda... Yani "Stok programı yok. O kullanılsa iyi olur." diye önermiş. Mesela şunu denetlememiş Sayıştay: TCDD'de kullanılan database, o depolama sistemi, işte Türk Hava Yollarında farklı bir data kullanılıyor, işte başka bir kamu kuruluşunda farklı kullanılıyor, bunların entegrasyonu da, bilgi, e-devlet entegrasyonu da zor. Bir standarda getirilmesi konusunda Sayıştay'ın da denetlerken önder olması lazım bu konuda, yani onu söylemeye çalışıyorum.

BAŞKAN – O zaman şöyle: Sayıştay'ın mutlaka kamu kurumlarına bilişim denetimleri için uygun bir standardizasyonu ortaya net bir şekilde koyması, hatta bizim Komisyon raporumuzda da o önerilerini mutlaka kaydetmemiz gerekiyor.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, bu konuyla ilgili izin verirseniz...

BAŞKAN – Buyurun.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Vekilimizin değerli katkıları için teşekkür ediyorum, gerçekten çok önemli hususlara vurgu yaptılar. Sayın Mehmet Yasak arkadaşımızın da bazı ilaveleri olacak izin verirseniz.

Şimdi, vurguladığınız gibi Sayıştay da bilişim altyapısının güçlendirilmesi ve bilişim sistemlerinin denetimi konusunda gerçekten de IT elemanlarına ihtiyacımız var. Bu manada mevcut denetçi arkadaşlarımızın IT sistemlerinin denetimi konusundaki eğitim çalışmalarımız oldukça ileri safhaya geldi. Tabii yeterli değil bunlar, mutlaka geliştirilmesi gerekiyor. Uluslararası standartlara göre bir kurumun IT altyapısının incelenmesi, bilişim standartları vardır malumunuz, o standartlar çerçevesinde incelenmesi ve sonuçlandırılması ciddi emek gerektiren ve uzmanlık gerektiren bir hususdur. Bu konuda özellikle Davut Bey gibi arkadaşlarımız -özel bir ekip oluşturuldu- denetim ekiplerine, örneğin Sayıştay da yüzlerce denetim ekibi vardır ama her ekip bu denetim faaliyetini tek başına gerçekleştiremez klasik denetim yaparken, harcama denetimi yaparken, ancak özel oluşturduğumuz ekip bu denetim ekiplerine dışarıdan destek sağlamak suretiyle denetim aşamalarında, rehberde öngördüğümüz ilgili bölümdeki tablolar da doldurulmak suretiyle, denetlenen kurumun bilişim altyapısının uluslararası standartlara uygun olup olmadığı konusunda umarız, umut ediyoruz ki çok güzel sonuçlar çıkacaktır, bizim beklentimiz o yönde.

Yapılan pilot denetim çalışmalarımızdan -sayısı beşi, altıyı geçmiyor- oldukça güzel sonuçlar elde ettik. Resmî raporlamaya dönüşmedi onlar Sayın Başkanım. Şimdi, bizim eğitim çalışmasıydı...

BAŞKAN – Kadro yapılanmasıyla ilgili bir şey sordu Haydar Bey.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – İzin verirseniz Mehmet Bey o konuyla ilgili açıklama yapacak.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok ufak bir şey söyleyeyim öneri olarak, gerçekten IT sistemlerinin denetlenmesi konusunda çok uzman şirketler var, Türkiye'de de var. Bunlar zaman zaman seminerler düzenliyorlar, bu konuda referans da alabilirsiniz, destek de alabilirsiniz. Yani, onun için kendi içerisinde bunların yetişmesi çok önemli ama zaman zaman bunların bu konudaki uzmanlarla desteklenmesi lazım.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Haklısınız efendim. Az önce örneğini verdim, 2002 yılında Hazine Müsteşarlığının bilişim sistemlerinin denetimi konusu Sayıştay için bir ilkti. O denetimi -malumunuz olduğu üzere belki de- bir firmadan destek alarak, onun danışmanlığı altında gerçekleştirdik. Bu arada, yine pilot denetimler çalışmasında TÜBİTAK UEKAE'den danışmanlık hizmeti aldığımız örnek uygulamalarımız oldu.

Vurguladığınız husus çok önemli, tek başına Sayıştay'ın bunun altından kalkması zor, vurguladığınız gibi diğer özel veyahut da kamu sektöründeki kuruluşlarla iş birliği içerisinde çalışmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yasak.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, Komisyonun çok önemli bir konu üzerinde çalıştığının farkındayız, bunun başarıyla neticelenmesini temenni ediyoruz. Bizim de yapacağımız sunumda, açıklamalarda eksikliklerimiz olursa daha sonra da mutlaka bütün detaylarda bilgi sağlamaya çalışırız.

BAŞKAN – Süremiz var, her an bize yeni bilgiler iletebilirsiniz.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Şimdi, sizin sorularınızla Sayın Vekilimin sorularını da tabii derli toplu cevaplayamayabilirim belki.

Önce insan kaynaklarıyla ilgili şöyle sorunlarımız var bizim, şöyle bir çerçeve çizeyim: Sayıştayların faaliyetlerini dizayn etmede en çok referans alabileceğimiz belgeler, uluslararası belgeler, yani Uluslararası Sayıştayları Birliğinin (INTOSAI'nin) 1940'lı yıllardan itibaren yaptığı toplantılar ve yayınladığı deklarasyonlar oluyor. Bunlar sadece sayıştaylarla ilgili değil, kamu yönetimlerinin yapılandırılmasıyla da ilgilidir. Bunların en standartlaşmış, en önemli olanı 1977'deki Lima Toplantısı'dır ve Lima Toplantısı'nda da açıkça sayıştayların ihtiyaç duydukları bütün kaynakları meclislerinden, parlamentolarından isteyebilecekleri, görevlerini nitelikli şekilde yerine getirebilmeleriyle ilgili öneriler vardır. Bu insan kaynakları da denetimin nitelikli olarak yerine getirilebilmesiyle ilgilidir fakat Türkiye'de Sayıştay'ın yapısı, tarihî, Parlamento ilişkileri, yürütmeyle olan ilişkileri, genel olarak dışsal bir kontrol görevi yapan bir kurum olması sebebiyle çok gelişmemiştir.

Bakın, biraz önceki problemi de tekrar gündeminize getirmiş olduk, Sayıştay raporlarının Parlamentoda görüşülmesi bile belli bir prosedüre bağlanamamıştır, yani Parlamento adına yapılan denetim sonuçlarının Parlamentoda, o raporun görüşülme prosedürünün olmadığını biliyoruz.

BAŞKAN – Çok özür diliyorum, ama şimdi bir raporu takdim ettikten sonra o raporun takipçisi olmak lazım. Yani, tamam Parlamento bunu…

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şeyi anlayamadım Başkanım, neyi görüşülmüyor? Biz şimdi ne görüşüyoruz Parlamentoda, KİT Komisyonunda ben onu anlayamadım, hangi raporlar görüşülmüyor, hangi raporlar görüşülüyor?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Vekilim, uygunluk bildirimi raporları mutat olarak görüşülür, gelir.

BAŞKAN – Hangi komisyon görüşüyor onu Mehmet Bey, yani teknik bilgi anlamında…

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Plan ve Bütçe Komisyonuyla ilgilidir. Mesela, Parlamentoya sunulan diğer raporlardan bazılarının görüşme prosedürü, nasıl performans denetimi alanında yapılan konu bazlı çalışmaların raporları, 15-16'ya yakın rapor…

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yok yok görüşülmüyor, kurum raporlarını görüşüyoruz.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Bu bir suçlama, şikâyetlenme değildir Başkanım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hayır, anlamaya çalışıyoruz.

BAŞKAN – Ben 2007'den beri Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, mesela benim gündemime bunu getirmiş olsaydınız, o 40 üyeden 1'isi olarak, ben bunu şey yapardım, zorlar ve onun görüşülmesini sağlardım.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Başkanım, izin verirseniz bir konuyu arz edeyim. Diğer ülke örneklerinde parlamentolarda Sayıştay raporlarının görüşüleceği özel bir komisyon kuruluyor, bu komisyon geçici veyahut da daimî oluyor ama genelde de daimî oluyor çünkü Sayıştay raporları belli periyotlarla sürekli sunuluyor. Bu özel komisyon sadece Sayıştay raporlarını görüşmekle görevlendirilmiş bir komisyon.

BAŞKAN – Başkanım, iyi de biz Sayıştay Kanunu çıkardık, o Kanun'a bunu derç etseydik ya o zaman yani.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Orada bir düzenleme yapıldı, ancak İç Tüzük'te değişiklikler yapılmadı Sayın Başkanım. Onların yapılmasını bekliyoruz, inşallah…

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür diliyorum, yani Sayıştay raporlarını o zaman ayırıyoruz değil mi? Bir kamu kuruluşlarıyla ilgili verilen denetleme raporları, bir de onun dışındaki raporlar var.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Şöyle arz edeyim ben: KİT raporlarının Meclise sunumu ve görüşülmesi 6085'e göre değil, kendi onun özel mevzuatı var. Onu biz bu kapsamda değerlendirmeyelim.

BAŞKAN – Niye? Çünkü o mali tabloların ibra edilmesi gerekiyor belirli bir zaman içerisinde.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Doğrudur Başkanım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bak, ben Sayıştay'ın başka raporlar hazırladığını şimdi öğreniyorum sizin aracılığınızla.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Bizim tabii KİT denetimi konusu 6085 sayılı Kanun'la 2011 yılında gündemimize geldi YDK'yla birleştikten sonra. Şu an, onlar kendi önceki prosedürlerinde olduğu sürece KİT Komisyonunda görüşmeye devam edecek ama asıl Sayıştay'ın görev alanına girenler belki yüzde 90'ı, daha fazla, YDK denetimleri yüzde 10'una ancak oluşturuyor. Geri kalan yüzde 90'a ilişkin raporların görüşüleceği bir altyapı yok Mecliste. Bizim sıkıntımız bu manada ve şu ana kadar Meclise gönderdiğimiz yirmiye yakın raporun -toplam yirmiye yakın oldu- hiçbirisi maalesef görüşülmedi. O yüzden takibini yapmak durumunda da kalamıyoruz, şöyle: Yaptığımız önerilerin Meclis tarafından okeylemesi gerekiyor, uluslararası standartlar bunu gerektiriyor. Meclis okey diyecek "Tamam siz haklısınız, öneriler doğru" ve karşı kuruma da bir süreç belirlemesi gerekiyor. "Şu öneriyi gerçekleştirmek için sana altı ay süre veriyorum, bir buçuk yıl süre veriyorum. Bütçe istiyorsan al sana bütçe." dedikten sonra biz izleme faaliyetine başlayabiliyoruz ama maalesef şu ana kadar gerçekleştirilmediği için raporların takibini yapamadık Başkanım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Belediyelere bağlı, BİT'ler dediğimiz belediye iştirakleri de aynı kapsamda değil mi? Şimdi, onlar da görüşülmüyor.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Onlar da görüşülmüyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Siz denetim yapıyorsunuz ama denetim boşta kalıyor, görüşen yok.

BAŞKAN – Şimdi, şöyle, popüler konular medyaya mesela şey oluyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – O popüler konularda yansıyor, bir yolsuzluk varsa.

BAŞKAN – Milletvekillerinin maaşlarıyla ilgili mesela Sayıştay falan öyle bir kanaat raporu vesaire, bunlar çıkıyor ama diğer konular mesela, bunları sunsaydınız, en azından Plan Bütçede bunları söyleyebilirdik, zorlayabilirdik.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, IT denetimi raporlarıyla, çalışmalarıyla ilgili problem şudur: Bunlar Sayıştay Kanunu'nun yasalaşma süreci içerisinde yapılan, geliştirme faaliyetleri içinde yapılan pilot denetimlerdi. Malumunuz üzere Sayıştay Kanunu'nu yasalaştırma süreci çok uzun sürdü, bu taslaklar aşamasında söz gelimi, yani bilişim sistemleri denetiminin de

bir araç olarak metinler içerisinde yer aldığını görüyoruz. Bu zorunlu da değildir, şu anki metinde yoktur, yani zaten başlı başına bir denetim sistemi değildir, bir problem değildir o fakat raporlar o aşamalarda yapılmış çalışmalardır. Yani, anayasal bir kurum olduğu için, Sayıştay yasal düzenlemelere çok bağlı hareket etmeye çalışıyor, yani bu yapılan pilot denetimler resmî hüviyeti kazanan denetimler değildir ama taslak raporları ve neticeleri alınmış, elimizde raporlar vardır. Yapılan idarelerde de etkilerinin çok ciddi etkiler oluşturduğunu biliyoruz.

İnsan kaynaklarıyla ilgili Sayın Vekilimizin önerisine katılıyoruz. Bir problem, Sayıştay'ın insan kaynakları teminindeki problemleri aşmak konusunda da diğer idareler kadar güçlü olmayabildiğini görüyoruz, yani bazı özel statülü idarelerin eleman temininde, istihdamında kolaylıklar vardır, yani yasalarına eklenmiş hususiyetler vardır veya işte genel düzenlemelerde istisnalar vardır, biz bunlara ilişkin taleplerde bulunabiliriz önümüzdeki dönemlerde. IT sistemleri ve bilişim sistemleri üzerinde uzmanlığı olan, yine denetim konusunda yetiştirebileceğimiz bir ara sınıf istihdamı gibi bir çözümü zaten uzun süredir düşünüyoruz ve değerlendiriyoruz.

Yazılım stratejisiyle ilgili, Başkanım, onu da arz etmeye çalışayım. Yani, millî bir yazılım stratejisi olması hususu uzun süredir bu sektörde konuşuluyor. Tabii, özellikle teknolojinin ve yazılım sektörünün çok hızla gelişmesi, özellikle güvenlik ihtiyaçları, yani Türkiye'nin dünya içerisinde oturduğu yerin de gelişmesiyle daha büyük bir risk oluşturmaya başladı.

BAŞKAN – Sizce de uygun yani, yazılım stratejisi gerekiyor.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Evet Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Doğru…

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben bir iki tane konuyu öğrenmek babından soracağım. Şimdi, her kurumun bilgiişlem sistemleri var aşağı yukarı, yani bu e-devlet sistemi içerisinde bu bilgiişlem sistemlerinin hepsini Sayıştay dan takip etmeyi düşünüyor musunuz? Mesela sorumun birisi bu. Yani, farzımuhal şimdi belediyeleri kontrol ediyor, denetliyorsunuz, belediyelerin tüm yaptıkları her türlü işlem bilgisayar sistemlerinin içerisinde, yani bilgi iletişim merkezleri vasıtasıyla buraları, bu yönlü olarak, her anında, her an denetlenmesi noktasında böyle bir çalışma yapılamaz mı? Birincisi bu.

İkincisi: Önümüzdeki zaman sürecinde görüldüğü kadarıyla bir siber savaş, saldırı ortamı var gibi görünüyor. İşte, mesela bugünkü haberlerde Türkiye'deki bütün e-devlet sistemi de dâhil olmak üzere, hepsine karşı bir saldırı yapılabilir hackerler tarafından, böyle bir şeyler var. Yani, siz kurumların işte işlerini en azından yürümesi -farzımuhal, şimdi, vergiyle ilgili böyle bir şey yapılsa, bütün sistemler hep çökebilir- bunlarla ilgili Sayıştay olarak bir denetleme veyahut da bir söz söylüyor musunuz, çalışmalarınız var mıdır? Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Vekilim, bunu en temel cevabını Düzenlilik Denetimi Rehberi içerisinde bilişim sistemlerinin kontrolleri formunda görebiliriz, yani Sayıştay'ın bu alandaki yapabileceği gayreti bu aşamada -6085 sayılı Kanun'dan sonraki bir çerçeveden

bahsediyoruz- bu denetlenen kurumların bilişim sistemlerine ilişkin bir fotoğraf çekmedir, yani onların olgunluk düzeylerine ilişkin bir değerlendirme içerir. Bu formdaki soruların denetçiler tarafından bilgilerinin toplanması bizim mali ve performans bilgisini değerlendirmemize yarayacak dayanakları oluşturur fakat Sayıştay'ın denetim kapsamındaki bütün idareleri âdeta on-line bir gözetmen gibi denetlenmesi gibi bir şey söz konusu değil çünkü Sayıştay'ın statüsü ve rolü de doğrudan bu idarelerin ne yapması gerektiğini onlara dayatan, onlara söyleyen bir rol değildir, sadece olumlu önerilerle, yapıcı önerilerle onları uygun bir standart, bir çerçeveyi kabul etmesini teşvik etmek gibi bir mekanizmadır. Fakat, veri ve denetim kapsamındaki idarelerle ilişki tamamen eski sistem gibi değil, idarelerin sistemleri ve verileri zaten Sayıştay'a bu yıl içerisinde doğal olarak akıyor, fakat sürekli bir izleme gibi bir şey söz konusu değildir, yani teknik olarak da…

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Siber savaşla ilgili ne diyorsunuz?

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Onu ben anlatayım istersen Reşat Ağabey, o konular benim alanıma giriyor. Şimdi, Değerli Bürokrat Kardeşimizi yormayalım.

BAŞKAN – Buyurun, de facto söz almış oldunuz Sayın Başkan Vekilim.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Vakit de daraldı biraz.

Ben Sayıştay'ımızın değerli yöneticilerine ve uzmanlarına çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, problem çok açık seçik, net ortada. Bakın, problemin çok basit bir çözümü var, yani ben biraz sansürsüz konuşacağım da, yani o bilişim teknolojisi bize bir şey öğretiyor, o da şu: Aynı kadroları mükerreren kurmak gibi bir zorunluluğumuz yok, yani her kamu kurumunun maliyeti çok pahalı bilişim uzmanlarından bir kadro kurmasına lüzum yok. Kamu, devlet bir kurumuna güvenecek, o kurumunda dört dörtlük, süper kaliteli uzmanlardan kurulu bir kadro tesis edecek, bu birinci nokta. İkinci nokta, bütün bu diğer kamu kurumları, bu uzmanlar grubundan destek alacak.

İkincisi şu: Yine, aynı o güvendiği kurumda back up'lar, yani verilerin yedek depolanması… Bakın, şimdi diyelim ki Sayıştay'ımızın sistem odasında bir deprem oldu, Allah korusun her şey yerle bir oldu, bütün hard diskler falan filan yok oldu, ne olacak? Bunların yedeklerinin bir başka mekânda olması lazım. Osmanlı bile arşiv kayıtlarını üç farklı yerde tutuyordu, yani atalarımızdan örnek alalım. Şimdi bu, gerçekleştirilmesi zor bir şey değil, TÜBİTAK buna doğru gidiyor.

Şimdi, TÜBİTAK'ta gerek bilişim kadroları bakımından bir merkezileşme gerekse de bir bilişim teknolojisi bakımından bir yoğunlaşma var. O bakımdan, her kurumda ayrı, yüksek maliyetli bilişim kadroları kurmak yerine, TÜBİTAK mesela bir örnektir. İlla TÜBİTAK olsun demiyorum ama ciddi ar-ge kaynakları kullanan bir kurumumuz, bizim de takdir ettiğimiz bir kurumumuz. TÜBİTAK bünyesinde böyle, diğer kurumlarla birlikte, biraz önce bahsettiğiniz on-line kontrol de dâhil olmak üzere… Biraz önce Haydar Bey çok önemli bir konuya temas etti, bu denetim ve testleri ben çok iyi biliyorum, birçoklarını ben de yaptım fakat burada iki türlü denetim ve test yöntemi var: Bir, ben size gelirim, siz bilgiişlem bölümü yöneticisisinizdir, bir anket formu veririm "Kendi sisteminizle ilgili şunları doldurun, şu formları doldurun bana iletin." derim, bu bir denetimdir. Bu dışarıdan denetim ama bir de içeriden denetim var, o içeriden denetim Haydar Bey'in talep ettiği denetimdir. İşte, bunu belli bir kuruma biz güveneceğiz devlet olarak, o kuruma bu yetkileri vereceğiz.

Dolayısıyla, son olarak on tane altın kural söyleyeceğim bilgi yönetimiyle ilgili, hızlıca okuyayım Başkanım:

Şimdi, arkadaşlar, bir bilginin yönetimini… Bir üretimi vardır, bu üretimiyle ilgili bir fiziksel, teknik personel altyapısı vardır, üretim kriterleri vardır, bir de tüketim kriterleri vardır. Bu bilgiyi kimler, nasıl tüketecek, kimler hangi hiyerarşik düzende, hangi şifre ve yetkilendirme çerçevesinde, kim, hangi bilgiyi ne kadar görebilecek, ne kadar onunla ilgili düzenleme yapabilecek?

İçerik kriterleri vardır bilginin.

Bilginin yerindelik kriterleri vardır. Bu bilgi gerçekten veya bu bilgiişlem sistemi bu kurumun bu sorunu çözmekte gerçekten yerinde ve uygun düzenlenmiş mi?

Güvenirlilik, yani bilginin güvenirliliği ayrı bir şey, bilginin güvenliği ayrı bir şey. Güvenirlilik kriterleri vardır, o bilgi gerçekten doğru bir şekilde üretiliyor mu? Bir de o bilginin güvenliğinin tesis edilmesi vardır.

Artı, bilginin saklanma kriterleri vardır. Tabii, bunun bir başka yerde mutlaka yedeklerinin olması lazım ihtiyaten.

Güncelleme kriterleri vardır.

Bilginin paylaşım kriterleri vardır, kimlerle hangi ölçüde, hangi kategorizasyonda paylaşılacak.

Bir de, bilginin modernizasyonu, yani bütün bu bahsettiğim sistemin modernizasyonu vardır.

Bunları birlikte düşündüğümüz zaman aslında model netleşiyor, görüyor musunuz? Bu hem maliyeti son derece düşük bir çalışma olur hem de bütün kurumlarımız merkezî bir otoritenin gözetim ve denetimi altında, her biri ayrı bir denetim grubu kurmak zorunda kalmadan Sayıştay'ımızın özel bir denetim görevi var, o başımızın tacı ama bunu TÜBİTAK'la ortak bir iş birliği ortamında, zaten gerekli anlaşmaları yapmışsınız, Haydar Bey'in dediği noktaları da dikkate alarak, daha organik, yani içine girerek, bütünleşerek, yani boşluk bırakmadan yapılacak denetimlere dönüştürmek lazım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, bu sözün üzerine söylenecek bir şey yok.

Buyurun Erdal Bey.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Evet, bilgi güvenliği konusu aslında problemlerden biri bence, şöyle: Kamu kurumlarında bence akredite edilmiş, içinizde akredite edilmiş bir bilgi güvenliği denetimi diye bir şey olmadığını düşünüyorum ki, çoğu yerde yok zaten, sizde değil, Türkiye'de çoğu yerde yok bu. Bir kurumun, hani bilişim sistemlerini denetlemek ayrı bir şey, bilginin bilişim üzerinden denetlenmesi ayrı bir şey olarak herhâlde akredite edilmiş bir durum yok galiba.

Şöyle düşünüyorum ben, yani bunun tecrübesini yaşamış bir insan olarak, hani bilgi işlemci, bilgi teknolojileri konusunda, o sektörden de gelen bir insan olarak, biraz önce Hüseyin Bey'in söylediği şey konusu, mesela bilgiyi, kim tüketecek bilgiyi, nasıl tüketecek? Siz uzaktan da denetim yapabilirsiniz ama şimdi bu ulusal yazılımla ilgili söylediğimiz konudan dolayı, aslında bu güvenlik hep problem. Yani, bir yere bağlanıp siz denetim yapabilecek bir hâle gelebilirsiniz, önümüzdeki süreçler bunu gösteriyor. On-line bağlantılar, yani

birebir bağlantılarla ama şimdi o akreditasyon yok, bence o akreditasyonun yazılması lazım bir kere, yani nasıl yapılacak bu iş?

Şimdi, sizin anlattığınız konuyu biz 2005'te yaptık Ticaret Odalarında bunu, mahkemelere de birer tane elektronik imza verdik, işte Sayıştay da bunu yapabilir veya işte Sanayi Bakanlığına vermiştik onu, bütün yetkilerini ama tabii o güvenlik duvarını aşabilecek kadar da teknolojiye sahip olan dışarıda insanlar var. Şimdi, problem burada başlıyor zaten, yani elektronik imzanın çalınması konusu ve ondan sonra o yetki kullanılarak içeriden on-line bağlantılar. Yani, bu bir güvenlik sorunu bir tarafından ama akredite edilmeli bence, yani siz herhangi bir kurum denetimini yaparken bilgi sistemlerini ayrı, bilgi depolamalarını ayrı ve arkasından bilgi erişimini de ayrı bir akredite etmek durumunda bir plan çıkarmanız lazım. Tabii, siz derken hepimizin yapması gereken bir konu. Benim 2006'dan beri, hani öyle durmasının nedenlerinden biri o olabilir.

Biz buna "bir kurum" derken TÜBİTAK olabilir de hâlâ ısrarla söylediğim bilişim bakanlığı kurulursa böyle bir konuyla ilgili, kesinlikle...

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Bakanlık olmadığı için söylüyorum ben de.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Ben ilk günden beri, geldiğim günden beri Mecliste söylüyorum bunu da. Eğer bu bakanlık kurulursa, hepsinin ortak derdi aynı şeydir -bu öyledir yani, hepinizin ortak derdi- sizin bir kere oraya bir akredite edecek bilgiye erişim Ayrıca on-line erişimler var. Bakın, burada, VEDOP'tur, UYAP'tır, MERNİS'tir, bunların da hepsi aslında bunun içerisinde, bu havuzda duruyor normalde. Oradan da on-line erişilebiliyor bir sürü şeye ama bilgide güvenlik olduğu için hepsini kapatmışlar erişimde. Niye kapatmışlar? Gerçekten doğru yapıyorlar çünkü öyle bir güvenlik yok yani "Ulusal bir yazılım olmadığı için öyle bir güvenliğimiz de yok bizim." diyor. Bu akreditasyon konusu aslında bizim ortaya koymamız gereken bir konu. Onu, sizin tek başınıza kaldığınızda yapabileceğiniz iş sıkıntıya varabilir, o kesin, bilgi güvenliği. Ama ben şunu, bir kere, başarmak gerektiğine inanıyorum: Devletin kurumlarının hepsinde aynı konu bence mevzubahis ve bu projeler gerçekleştirildi, 2000'lerin başından beri bir sürü proje gerçekleştirildi. İşte, bu UYAP'ta, VEDOP'ta, MERNİS'te, diğer bütün hepsi öyle, emniyetin sistemi de öyle, kayıtların hepsinin kontrol edilmesi veya denetimi yapılması... Şu anda, mesela, mali sistemde şöyle bir durum var: Elektronik fatura kesebiliyorsunuz normalde değil mi? Elektronik fatura kestiğiniz anda on-line o gün bütün faturaları kesmiş olmanız gerekiyor. Sizin mali sorumluluğunuz aslında öyle, bundan sonraki süreç öyle işleyecek. Aynı şey kurumlar için de geçerli ama bunun güvenliğini nasıl sağlayacağınızı ve nasıl akredite edeceğinizi, nasıl kontrol edeceğinizi, kimden ne isteyeceğinizi, hangi sitesinde neyi görmesini veya hangi bilgiye biz veya siz denetleyen kurum olarak nereden erişeceğiz; bence bunların çok önemli olarak ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Bu konuda da tabii hepimizin yardım edeceği konular olacaktır bence, mutlaka oraya katkı koyacağız. Ondan sonra diğer konuları tartışmak lazım diye düşünüyorum.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Müsaade ederseniz bilgi güvenliğine ilişkin olarak birkaç açıklamada bulunmak istiyorum.

En azından Sayıştay olarak biz bilişim sistemlerinin denetimini ele alırken bilişim sistemlerinin denetiminde Sayıştay'ın ne yapabileceğini de göz önünde bulundurduk. Bu ilkeden de ikili bir strateji

belirledik. Birincisi: Tüm denetçilerin şu andaki bilgi seviyesiyle denetleyebileceği alanları belirledik. İkincisi de: Daha teknik olan alanlarda, biz özellikle "bağımsız bilişim sistemleri denetimi" dediğimiz bölümde, teknik kısımlarda, bölümlerde özellikle TÜBİTAK'ın, UEKAE'nın teknik desteğini alarak denetimleri yapmayı öngördük. Bizim "Düzenlilik Denetimi Rehberi" dediğimiz rehberde düzenlilik denetimi yapılacaktır. Bu düzenlilik denetiminin de iç kontrollerin değerlendirilmesine ilişkin olan bölümünde iç kontrollerin bir parçası olarak bilişim sistemlerinin değerlendirilmesi bölümü var. Bu bölümü bütün denetçilerin yapmasını öngörüyoruz biz ve bu bölümde biz, her denetçinin bilişim konusunda temel düzeyde bir eğitim aldıktan sonra sorabileceği, değerlendirme yapabileceği alanlardan oluşmaktadır ki bunlar, her denetçinin bilişim sistemlerine ilişkin politika ve prosedürlerin kurum tarafından belirlenip belirlenmediğini belirlemek konusu teknik bir konu değildir. Yani "Yedekleme mekanizması var mı, oluşturuluyor mu? Bu konuda kurumun bir risk değerlendirmesi var mı? Bilgi Güvenliği Politika Belgesi var mı, oluşturmuş mu?", buna benzer politika prosedürlerinin belirlenmesine ilişkin olan kısımlar vardır. Bunu her denetçi belirli bir eğitimden sonra sorabilir durumdadır. Mesela "fiziksel ve çevresel kontroller" kısmı vardır bu bölümün içerisinde. Bu bölümde her denetçi bir kurumun bilişim sisteminin bulunduğu alanın fiziksel güvenliğinin nasıl sağlanması gerektiğine ilişkin veya orada çevresel tehlikelere karşı ne tür tedbirler alındığını değerlendirecek sorular ve mekanizmalar var. Bunun içinde yangına karşı, nem ve suya karşı, elektrikten kaynaklanan tehlikelere karşı bir sistemin nasıl korunması gerektiğine dair ya da bir kurumun hangi önlemleri alması gerektiğine dair değerlendirmeler vardır.

Yine, bir denetçinin yapabileceği: Bir kurumun mantıksal erişime yani sistemlere mantıksal erişim noktasında şifre politikalarının değerlendirilmesine ilişkin hususlar da bulunur. Yedekleme de, söylediğim gibi, buna ilişkindir. Ayriyeten, bir kurumun sürekliliği, bilişim sistemlerinin veya bilginin kaybolmasını önleyecek olan mekanizmaların kurum tarafından kurulup kurulmadığını değerlendirecek olan değerlendirme soruları da bulunmaktadır. Bu, bizim her denetçinin yapacağını düşündüğümüz ve düzenlilik denetimi içerisinde yer alan bölümdür.

İkinci bir bölümümüz daha bir üst aşamadır, biz bunu biraz daha uzman, bilişim sistemlerinin denetimi konusunda uzmanlaşmış denetçilerin yapabileceği bir alan olarak görüyoruz ve bağımsız denetim konusu olabilecek olanlardır. Yani Türkiye'de bütün Türkiye'yi ilgilendiren büyük sistemlerimiz var yani bu, Maliye Bakanlığının muhasebeye ilişkin olan sistemi olabilir veya diğer kurumların sistemleri olabilir, mesela Hazinenin borçlara ilişkin sistemi olabilir; bunların da bağımsız bir şekilde değerlendirilip raporlanmasını öngörüyoruz. Bunlar yapılırken teknik destek alınması şart. Bu teknik desteği de, biz TÜBİTAK'la yapmış olduğumuz protokolle onların desteğini almış bulunmaktayız. Şu ana kadar yapmış olduğumuz beş tane denetim konusu var. Bu konuda birlikte nasıl çalışabileceğimizi, hangi alanların hangi kurum tarafından denetlenmesinin uygun olacağını da belirlemiş durumdayız. Gayet güzel bir çalışma da yürüttük, raporlarımızı da ürettik ve bu raporları da kurumlara sunduk. Kurumlar gerçekten bu raporlardan çok ciddi bir şekilde yararlandılar. Bizim götürmüş olduğumuz önerilere ciddi bir şekilde sarıldılar, o önerileri karşılayacak şekilde de altyapılarını ve politika ve prosedür eksikleri varsa bunları da değerlendirdiler.

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Onları alabilir miyiz?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Yani örnek denetim raporumuz benim yanımda şu anda…

ERDAL AKSÜNGER (İzmir) – Yok, yok, yöntemsel, yol ve yöntemler konusunda…

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Bizim bu konuda hazırlamış olduğumuz iki tane rehberimiz var şu anda. Birincisi: Uygulamaya geçmiş olan Düzenlilik Denetimi Rehberi içerisindeki bölümümüz var. İkincisi de: Bu bağımsız denetimi karşılamak üzere geliştirmiş olduğumuz bir rehberimiz var fakat bu rehber henüz bizim kurumumuzca onaylanıp uygulamaya geçmiş olan bir rehber değil. Bunun sebebini de şu şekilde izah edebiliriz: Bizim, 2011 yılından itibaren denetim sistemimiz değişti 6085'le birlikte ve bunu bütün denetçilerin uygulayacağı şekilde bir strateji belirledik. Bizim bilişim sistemlerinin bağımsız denetimine ilişkin hazırlamış olduğumuz denetim rehberinin uygulamaya geçmesi de bundan sonraki bir aşamayı göstermektedir. Bu rehberin -zannedersem çok uzun bir zaman geçmeyecektir- onaylanmasından sonra, Bağımsız Bilişim Sistemleri Denetim Rehberi'yle birlikte bu denetim alanında da çalışmaya geçeceğimizi umuyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yaptığınız bir örnek çalışmayı da rica ediyoruz yani bir örnek çalışma, bir kurumu nasıl denetlediğinizi, örnek çalışmayı istiyoruz.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Tabii, var.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Vekilim, diğer belgeler Sekreteryaya dijital olarak bırakıldı ama örnek çalışmalar taslak olduğu için bunlar yanımızda değil, bir değerlendirip size iletebiliriz. Burada ifade edilen -zaten isimleri geçmiştir notta- denetimi yapılan, onlardan…

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Bu yeni rehberi kim onaylayacak?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Başkanlığımız tarafından onaylanıp uygulamaya geçecek.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Onaylanmasını engelleyen bir pürüz var mı?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Hayır hayır, bu süreçle alakalı.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Sayın Vekilim, kanun yeni çıktığı için… Az önce arz etmeye çalıştığımız Düzenlilik Denetimi Rehberi onaylandı. Bunun içinde, Davut Arkadaşımızın bahsettiği her denetçinin yapabileceği kadar bir bilişim sistemi denetimi uygulaması burada var. İleri düzeyde bilişim sistemlerinin denetimi konusu, ki bunlar bazen kurum dışından destek alınması, danışmanlık hizmeti alınmasını gerektirir seviyedeki bilişim sistemlerinin denetimi uygulaması Sayıştay'ın yapılanmasındaki süreçlerle ilgili bir husustur, yoksa önünde hiçbir engel yoktur. Muhtemelen 2012 yılının içinde o rehber de hayata geçecek çünkü bu bir süreçtir. 2011 yılında kanun çıktıktan sonra yaklaşık on iki tane yönetmelik yayınlandı, çok sayıda rehber ve ikincil mevzuat düzenlemeleri yapıldı. Kapsamımızda o da var, programımızda o da var, inşallah o da 2012 yılında hayata geçirilecek.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Bir denetleme, bir kurumun denetlemesi ne kadar sürüyor?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Tüm mali denetiminden bahsedersek eğer yani bilişim sistemleri dâhil tüm mali denetiminden bahsedersek bunu örnekle sunmak lazım Sayın Başkanım, çünkü kurumdan kuruma fark eder. Örneğin bir Ankara Büyükşehir Belediyesi –Ankara'da olduğumuz için söylüyorum ben- 4 tane denetçiyle yaklaşık bir altı ay kadar sürebilir, beş ay, altı ay kadar sürebilir. Bu çok kaba bir bilgi. Denetimin içeriğine göre biraz değişebilir.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayıştay yöneticisi arkadaşlar; bu Komisyon, Bilişim ve İnternet Komisyonu aslında Sayıştay'ın hem imkânlarını hem ihtiyaçlarını ve o ihtiyaçları, bilişim denetimi açısından ihtiyaçlarını ve kamu kurumlarına özellikle vermek istediğiniz mesajlar için çok önemli bir imkândır ve o imkân için sizin uygun, uygulanabilir önerilerinizi mutlaka vermeniz ve bu Komisyon raporuna bizim onu kaydetmemiz çok önemli bir husus yani onu söyleyeyim. Bundan sonraki aşamalarda da yani bugün şart değil, bundan sonraki aşamalarda da gerek yazılı olarak gerekse "Biz tekrar sunum yapmak istiyoruz." derseniz, biz tekrar sizi memnuniyetle dinleriz.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz…

BAŞKAN – Buyurun Mehmet Bey.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, aslında bütün konuştuklarımızın benim noktainazarımdan özeti: Bu alandaki standartların oluşturulması ve benimsenmesiyle ilgili faaliyetlerin yürütülebilmesi. Biz kurum olarak kendi ilgi alanımız çerçevesinde bu konuya yaklaşabiliyoruz. Bu alanı mesela bizim ilgi alanımız çerçevesinde Maliye Bakanlığı düzenledi. Bu işte TÜİK var, UEKAE var, birçok kurum bu alanla ilgili düzenlemelerde bulunur.

BAŞKAN – Efendim, kopukluk varsa onları da söyleyin yani onları da düzeltmek bizim görevimiz yani kopukluğu düzeltmek de sonuçta devletin görevidir.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Yani sizin eksik yaptığınızı, fazla yaptığınızı tartışmıyoruz burada.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, kopukluk anlamında demiyorum. İç Koordinasyon Kurulu genel olarak bizim ilgi alanımızdaki alanı düzenler fakat sayın vekillerimin de söylediği gibi, aslında, bu, bu sektörün koordinatör merkezî bir birim tarafından, özellikle güvenlik ihtiyaçları ve yazılım gibi faaliyetlerinin bu standartlaşmayı sağlayabilecek güçte oluşturulması gerekir. Yani en temel stratejinin Türkiye'de bu olması gerekir, Batı ülkelerinde de böyle olduğunu görüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Ercoşkun, buyurun lütfen.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Ben, tabii, Sayıştay'ın konusuna bunlar girer mi bilmiyorum ama bu denetlemelerin aslında özellikle kamu kurumlarının satın alma süreçlerinden itibaren olması gerektiğinin altını çizmek istedim çünkü hazırlanan teknik şartnameler, hazırlanan idari şartnamelerde ortaya koyulan gerekler, ihtiyacın bazı noktalarda 10 katını, bazı noktalarda karşılamamasını ortaya koyuyor. Sektör içinden gelen birisi olarak, mesela geçtiğimiz günlerde üniversitede bir açılışa katıldık, bir bilgisayar laboratuvarı açılışı. Benim de mesleğim bu olduğu için birkaç soru sordum ve neredeyse, ihtiyacın 4-5 katını giderecek bir sistem kurulduğunu orada anlamış olduk yani çok basit bir aptal terminallerle yapılabilecek, amacı o olan bir işin ciddi maliyetle her şeye bir PC kurulmasıyla çözüldüğünü gördük. Yani nedir bu? Kaynakların gereksiz

kullanılmasıdır. Aynı şekilde, "Niye şu? Niye bu?" diye sorduğunuz zaman da üniversite olmasına rağmen yeterli cevapları da alamadığımızı da gördük yani aslında çok daha teknik, çok daha detaylı bilgileri de orada almak gerekirdi. Burada, tabii, sektör içindeki insanların bildiği, satın alma süreçlerine müdahale, sektörün müdahalesi yani ticaretini yapan insanların müdahalesiyle tamamen kendi ellerindeki, kendi hâkim oldukları ürünlerin bağlanmasına yönelik süreçlerin neticesi bunlar. Dolayısıyla bu araştırmalarda yani bu denetimlerde bunlar Sayıştay'ın konusu olur mu bilmiyorum ama bunun altını çizmek istedim özellikle.

Teşekkür ediyorum.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANLIĞI UZMAN DENETÇİSİ DAVUT ÖZKUL – Ben bu konuda bir açıklama yapabilirim belki.

Değinmiş olduğunuz konuya biz "geliştirilmekte olan sistemlerin denetimi" diyoruz. O konuda Sayıştay olarak biz, bir sistem geliştirilirken dışarıdan müdahil olma şeyine girmiyoruz çok fazla. Sadece müdahil olabileceğimiz konu şu oluyor: Sistem geliştirilirken denetim izinin kaybolmaması için modüller oluşturulması konusunda uyarılar şeklinde olabilir. Zannedersem daha önce de değindiniz, yazılım geliştirme ve değişim yönetimine ilişkin bir stratejinin belirlenip kurumların buna uygun şekilde hareket etmelerini sağlayacak bir düzenlemenin yapılması çok daha uygun olacaktır o konuda. Bizim de denetim yaparken karşılaştığımız sorunlardan bir tanesini de ifade etmiş olayım: Kurumlarda denetim yaparken biz kurumlardan bir şey istemek zorundayız, "Şu standarda uyuyor musunuz?" demek zorundayız. Yani bunun için geliştirilmiş olan, özellikle bilgi güvenliğine ilişkin olan standart 27001 ama kurumların bu standarda uymalarını zorunlu tutacak bir düzenlememiz yok. Yani Meclis olarak, özellikle bizim talep ettiğimiz konu bu olacaktır.

BAŞKAN – Davut Bey, Ali Bey'in söylediği aslında, kurumlara mihmandarlık yapacak bir müessese… Kim yapacak yani bunu? Yani mihmandarlığı…

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Hükûmet…

BAŞKAN – Hükûmet… Hükûmet… Hükûmetin neresi efendim yani?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Evet yani bir bakanlık şeklinde olabilir.

BAŞKAN – 5018 sayılı Yasa'ya bunu koymak lazım.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Örnek verebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Uzun tutmamaya çalışacağım ama bir "domain" kavramı geçti bundan birkaç gün önce.

BAŞKAN – Artık, terminolojiyi de daha rahat kullanabilirsiniz çünkü…

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – "Domain" kavramı geçti hatırlarsınız. Özel sektör şöyle yapıyor, çok uluslu şirketler şöyle yapıyor: En tepede bir ana domain var, altında da "sub domain'ler" dediğimiz, ülkedeki kendi sektörüne ait fabrikaların bulunduğu veya satış yöneticilerinin bulunduğu domainler var. Ne yapıyorlar biliyor musunuz? Bunlar bir certified belirliyorlar, güvenlik certified'ı belirliyorlar, işletim sistemi belirliyorlar ve tüm birimlerinde bunları kullanıyorlar. Windows tabanlı bir sistem aldığınızda, bir PC aldığınızda, getirdiğinizde ve network'ünüze, bu domain'e bağlı network'e taktığınızda sistem otomatik yükleniyor ve o

kullanıcının, tanımladığınız kullanıcının yetkileri kadar yetkiyle yüklüyor onu. Bizdeki bütün kamu kurum ve kuruluşları ayrışmış bir vaziyette, herkes kendi sistemini kurmaya çalışıyor ve kontrolden yavaş yavaş çıkmış durumda. Herkes kendinin iyi işler yaptığını söylüyor. Şimdi biz "Sen kötü yaptın." demek zorunda değiliz, böyle bir şey yok ama bir standart yok. Bunun tepesinde bir bilişim bakanlığı veya işte ne söyleyeceksek adına, "tr" adlı bir domain oluşturulması lazım kamuda ve altında bunun, Maliye Bakanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, ne varsa, kamu kuruluşları, üniversitelerin bu domain'in altında olması lazım.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Belediyeler…

HAYDAR AKAR (Devamla) – Belediyelerin, her şeyin bu domain'in altında olması lazım.

Ben, aslında bunu bilgi olsun diye söylüyorum, yapı böyle olmalı ama bunu da koordine edecek bir kuruma ihtiyaç var. Dört beş bakanlığa bölerek bu işi yapamayız.

Şimdi bu konuyla ilgili değil ama burada sormak istediğim soru şu: Biz Sayıştay olarak dışarıdan hizmet alabiliyor muyuz? Yani temizlik dışında, güvenlik dışında dışarıdan bir hizmet alımı yapabiliyor muyuz?

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM BÖLÜM BAŞKANI ALİ ÖZEK – Elbette.

HAYDAR AKAR (Devamla) – Ben şöyle yapılmalı diye düşünüyorum, bir öneri olarak söylüyorum, belki siz de bunu şey yapabilirsiniz: "Soruları soruyoruz." diyor Uzman Denetçi Arkadaşımız, doğrudur ama o soruların karşılığı "Evet, var." diyenlerin bu karşılığının gerçekten var olup olmadığını denetleyemiyoruz çünkü o teknik bilgiyi arkadaşlarımız konuları olmadığı için bilemezler yani gidip de rapordaki bir kolonun bilgisinin database'de doğru olup olmadığını denetleme şansı yok o raporun güvenliği ve doğru olduğunu ispatlayabilmek için. O zaman -çok da uzun süreli değil bu hizmet alımları- sektörde uzman denetleyiciler var, özel, bunlardan destek hizmet alınabilir, yani ille güvenlikte almamız gerekmiyor. Bir kamu kuruluşuna gidiyorsunuz, siz altı ayda denetimi yapıyorsunuz ama IT denetimi bir hafta sürebilir, bu da uzman denetçiler tarafından yapılabilir, sizin raporlarınıza eklenebilir. Böyle bir önerim olacak. Belki Sayıştay getirirse bunu çok daha kaliteli olur yani.

BAŞKAN – Güzel, bence –Sayın Ercoşkun'a çok teşekkür ediyorum, önemli bir konuyu açtı, Sayın Akar onu teyit etti- bunu mutlaka Komisyon raporumuza bu şekilde yansıtmamız lazım. Kılavuzluk edecek bir müessese oluşturmamız lazım. Tabii, "Bilişim bakanlığı kurulsun ve bunu yapsın." falan, bu en kolay öneri olabilir ama şu andaki mevcut sistem içerisinde de mutlaka bunun makes bulacağı bir alan vardır ve biz onu oraya net bir şekilde koyabiliriz. Bunu raporumuza mutlaka işleyelim. Teknik bilgi anlamında da Sayın Ercoşkun ve Sayın Akar'dan da bilgi alalım, uzman bilgisi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Estağfurullah, yani tüm deneyimlerimizi paylaşıyoruz sadece.

SAYIŞTAY BİLGİ İŞLEM GRUP BAŞKANI MEHMET YASAK – Sayın Başkanım, Sayın Vekilim 2 defa aynı hususa değindiler. Şöyle bir açıklama yapmak istiyorum: Sayıştay kendi görevlerini yapabilmek için yaptığı tasarımı en uygun şekilde yapmaya çalışıyor fakat bu bir süreçtir. Bakın, birlikte çalışmaya ilişkin tasarım 6085'in tasarı çalışmalarında hep vardı fakat 6085'te yerel yönetimlerin denetiminde dış kaynak kullanımına ilişkin düzenlemeler süreç içerisinde çıkarıldı yani bu, Sayıştay denetiminin kamusal bir görev olmasıyla ilgili, dışarıda, özel sektörde kimseye yaptırılmaması gibi çekincelerle çıkarıldı. Yani bu kendi

tasarımımızın her zaman uygulanacağı anlamına gelmiyor yani doğru olanı bu olduğuna karar verildi ve böyle yapıldı. Böyle bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz, çok verimli bir oturum oldu bence, iyi öneriler oldu. Sayıştay'Pımıza çok teşekkür ediyoruz.

Dediğim gibi, bundan sonraki aşamada yani burada Komisyonun çalışma şekli ve spektrumunu en azından, ilgi alanını ortaya koymuş olduk. Bu çerçevede sizin Sayıştay olarak öneriniz, katkınız, bizden talebiniz olursa biz o Komisyon raporuna onu zevkle koyarız yani bu, ülke meselesi ve gelecek meselesi. Bu anlamda sizden tekrar destek bekliyoruz.

Değerli üyelerimize, basın mensuplarımıza ve konuklarımıza, uzmanlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 14.20